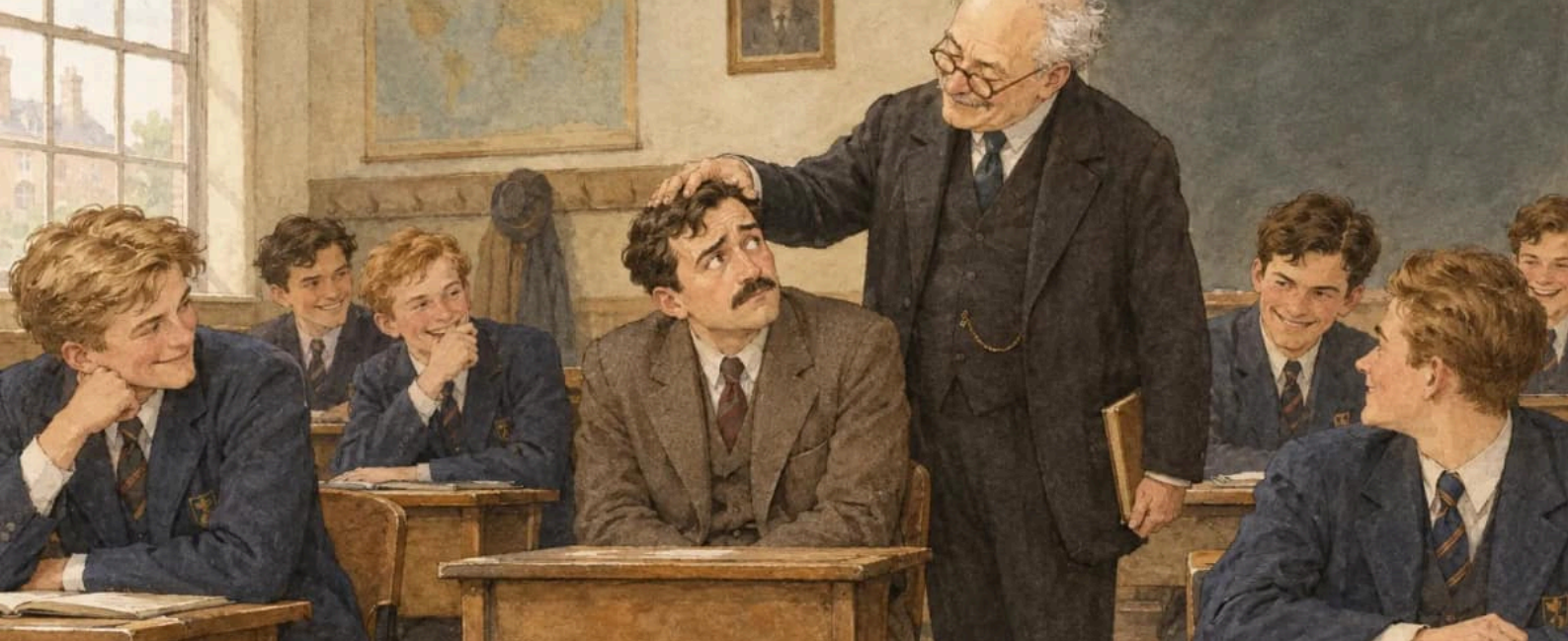

Odrabiamy

Pytanie jawne 55 z 76 · Matura ustna 2027

PRZYKŁADOWA PEŁNA ODPOWIEDŹ

Człowiek wobec presji otoczenia. Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów *Ferdydurke* Witolda Gombrowicza. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

LEKTURA BAZOWA

Witold Gombrowicz,
Ferdydurke

EPOKA

Dwudziestolecie
międzywojenne

CZAS
WYPOWIEDZI
ok. 4 min

OPRACOWANIE
nauczyciele
Odrabiamy

ZESKANUJ TELEFONEM ALBO KLIKNIJ

Kursy maturalne

Pakiet 10 kursów do
matury 2027 od
Odrabiamy.pl.

Przećwicz to pytanie

Darmowy symulator
matury ustnej. Ocena
wg kryteriów CKE.

Posłuchaj

Darmowy kurs z
opracowaniem pytań
jawnych 2027.

JAK Z TEGO KORZYSTAĆ

To gotowa wypowiedź, taka jak na egzaminie. Etykiety na marginesie pokazują, z jakich kroków się składa. Nie ucz się jej na pamięć: zbuduj własną według tego samego planu, a potem sprawdź się w symulatorze (kod QR „Przećwicz to pytanie” wyżej).

TEZA

wstęp, który od razu
mówi, co będziesz
udowadniać

Na ludzkie decyzje oraz zachowania mają wpływ różne czynniki, np. osobowość, światopogląd, jak również środowisko, w którym człowiek żyje. Presja otoczenia może skutkować tym, że jednostka zacznie postępować w określony sposób, często sprzeczny z jej charakterem czy wyznawanymi poglądami.

Z LEKTURY

sceny i postacie z
lektury bazowej
omówione pod tezę

Tak właśnie działo się z Józiem w *Ferdydurke* Witolda Gombrowicza. Wskutek narzuconych norm bohater postępował wbrew sobie - biernie przyjmował określony schemat zachowań, robił też rzeczy niezgodne ze swoimi poglądami i charakterem. Mimo niechęci wobec formy Józio wchodził w różne role, starał się dostosować do otoczenia. Na początku, pod wpływem Pimki, pokornie odgrywał rolę ucznia. W Bolimowie - zgodnie z panującymi tam obyczajami - spoliczkował parobka, a następnie, wzorem romantycznego kochanka, porwał kuzynkę Zosię, chociaż nawet nie darzył jej sympatią.

Józio nie był jednak jedyną ofiarą formy. Z jej szczególną odmianą, nazwaną przez Gombrowicza „pupą”, na co dzień mierzyli się wszyscy uczniowie. Grono pedagogiczne „upupiało” swych wychowanków, żeby pozostali niewinni i niesamodzielnii. Z kolei skonfliktowane grupy uczniów próbowały nawzajem „przyprawiać sobie gębę”, a więc narzucić kolegom swój sposób myślenia czy zachowania. Symboliczny pojedynek na miny skończył się brutalną napaścią na posłusznego ucznia, Syfona, i jego uświadomieniem - chłopak pod naciskiem wyzwolonego Miętusa stracił swoją indywidualność.

Presja otoczenia może przejawiać się także w naśladowaniu określonej mody, czego przykładem są państwo Młodziakowie. Małżonkowie bezmyślnie podążali za popularnymi ideami, chcąc uchodzić za osoby nowoczesne, tolerancyjne i wolne od sztywnych tradycji czy zasad. Bohaterowie tak naprawdę postępowali wbrew sobie, jedynie pozując na ludzi wyzwolonych od dawnych norm. Dopiero podstęp Józia zdemaskował obłudę Młodziaków. Okazało się, że ich postępowanie było wynikiem ślepego podążania za modą, nie faktycznej zmiany światopoglądu.

KONTEKST

drugi tekst lub zjawisko,
zestawione z lekturą

Zasadniczy wpływ na jednostkę, jej życiowe wybory, aspiracje i światopogląd, ma środowisko, w którym dojrzeje. Myślę przede wszystkim o rodzicach, których rola polega na przygotowaniu dziecka do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie. Nie zawsze jednak udaje im się spełnić ten obowiązek. Zdarza się, że najbliżsi wpajają młodemu człowiekowi niewłaściwe wzorce lub narzucają określoną ocenę innych osób, zjawisk czy wartości. Taki los spotkał Romea i Julię, bohaterów dramatu Szekspira. Zakochani dorastali w dwóch skłóconych rodzinach - Montekich i Kapuletów. Konflikt ten trwał od pokoleń i było o nim głośno w całej Weronie. Należący do wrogich rodów młodzi żyli w przeświadczeniu, że muszą się nawzajem nienawidzić, a ich uczucie jest zakazane. Chociaż nikt tak naprawdę nie pamiętał, co w zamierzchłej przeszłości stało się przyczyną tego sporu, nie sposób było przeciwstawić

się rodzinnej tradycji. W przypadku Romea i Julii presja otoczenia polegała na wychowaniu ich do wzajemnej nienawiści, a tym samym - skazaniu na wyrzuty sumienia, nieszczęśliwą miłość i lęk przed jej ujawnieniem, a ostatecznie również tragiczną śmierć.

WNIOSEK

spięcie obu części i
odpowiedź na pytanie

Omówione przykłady wyraźnie pokazują, jak niebezpiecznym zjawiskiem jest presja otoczenia. *Ferdydurke* mówi o ludziach, którzy pod naciskiem innych przyjmują określone role lub naśladują modne wzory, a ostatecznie postępują w sposób niezgodny z własnym charakterem czy wyznawanymi poglądami. Z kolei tragiczny los Romea i Julii dowodzi, że rodzice często narzucają swoim dzieciom błędne przekonania o świecie lub innych ludziach. Zamiast pozytywnych wartości wpajają uprzedzenia i nienawiść.